

گزارش جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی

شماره نشست : ۱۳۰	تاریخ جلسه : ۱۴۰۴/۰۱/۲۸	ساعت شروع : ۶ صبح	ساعت خاتمه : ۸:۳۰	محل نشست: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی (مشهد)
------------------	-------------------------	-------------------	-------------------	--

عناوین دستورجلسات

عنوان دستور جلسه:

- طرح اخبار و اطلاعات اقتصادی
- استرداد وجوه دریافتی موضوع اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت/۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران) و لزوم قیمت گذاری زعفران در استان خراسان رضوی و توسعه و تقویت زنجیره ارزش زعفران
- ضرورت صادرات ریالی به کشور افغانستان
- کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف ساز و کار اعتبارسنجی تجار افغانی با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران
- لزوم تخصیص کد تعرفه گمرکی (HS CODE) متناسب با محصولات تولیدی صادراتی فولادی در سامانه جامع تجارت
- ضرورت اصلاح نحوه انجام و تایید ثبت سفارش ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی و بازرگاری در تعیین سقف واردات و نوع کالاها

• لزوم حمایت از افزایش عمق ساخت داخل، و رفع چالش ها و موانع توسعه صادرات

عنوان خارج از دستور:

الف - دولت

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	غلامحسین مظفری	استاندار (رئیس شورای استانی)	حاضر	
۲	حسن پارسی پور	سرپرست سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	حاضر	
۳	امیررضا رجبی	مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان	حاضر	
۴	مجید جعفری	سرپرست سازمان جهاد کشاورزی استان	حاضر	
۵	سید حامد حسینی	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان	حاضر	
۶	عقیل مختاری	سرپرست تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان	حاضر	
۷	محمدحسن براتی	دبیر کمیسیون هماهنگی بانکهای استان	غایب	

ب - مجلس شورای اسلامی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	احسان عظیمی راد	نماینده مردم شریف مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی	حاضر	

ج- قوه قضائیه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	حجت الاسلام زرنندی (حسین شفیعی)	رئیس کل دادگستری استان (معاون)	حاضر	
۲	محمد حسین درودی (سید هادی شریعت یار)	دادستان مرکز استان (معاون)	حاضر	

د- شهرداری و شوراها

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	قلندر شریف	شهردار مرکز استان	غایب	
۲	موسی الرضا حاجی بگلو	رئیس شورای اسلامی استان	حاضر	

هـ- تعاونی و خصوصی

(رؤسای اتاق ها)

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	محمدرضا توکلی زاده	رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان (دبیر و سخنگوی شورای استان)	حاضر	
۲	هادی ابوی	رئیس اتاق تعاون مرکز استان	حاضر	
۳	هادی مخملی	رئیس اتاق اصناف مرکز استان	حاضر	

(مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکل های اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی)

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	محمد علی چمنیان	مدیرعامل و رئیس هیات مدیره شرکت نیان الکترونیک	حاضر	

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

فرم صورتجلسه و مصوبات یکصد و سی امین نشست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی
(پیوست شماره ۴) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

۲	محمدحسین روشنگر	رئیس هیات مدیره اتحادیه واردکنندگان مواد اولیه و کالاهای سرمایه ای استان	حاضر
۳	فیروز ابراهیمی	رئیس هیات مدیره انجمن صنایع همگن پلاستیک (رئیس خانه صنعت معدن و تجارت استان)	حاضر
۴	غلامرضا نازپرور	رئیس خانه معدن خراسان رضوی و رئیس هیات مدیره شرکت پایا فرایند هزاره نوین	حاضر
۵	احمد سلحشور	مدیرعامل شرکت گهردانه شرق و رئیس هیات مدیره گروه توسعه اقتصادی گهر	غایب
۶	حسن صادقی	رئیس هیات مدیره شرکت شرکت پی چینان ژرف گمانه	حاضر
۷	مرتضی خوشخو	مدیر عامل تعاونی اتحادیه تعاونی مصرف فرهنگیان استان خراسان رضوی	حاضر
۸	آذر کیانی نژاد	رئیس هیات مدیره کانون زنان بازرگان ایران شعبه خراسان رضوی و رئیس هیات مدیره شرکت کیان گستر سلامت آسیا	حاضر

توضیح: در جداول فوق (ردیف های الف تا ه)، در صورت حضور نماینده به جای عضو اصلی شورا، موضوع تبصره ۱ ماده ۵ دستورالعمل "تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی"، در ستون "وضعیت حضور"، کلمه "نماینده" درج شده و در ستون بعدی، "نام و نام خانوادگی نماینده" معین گردد.

و- اسامی مدعوین و سایر مراجع و دستگاهها

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	محمدعلی دهقان دهنوی	معاون وزیر و رییس سازمان توسعه و تجارت کشور
۲	رضا جمشیدی	معاون هماهنگی امور اقتصادی اداره کل استانداری
۳	سید حامد عسگری	معاون امور بین الملل اتاق بازرگانی ایران
۴	هادی توانا	مدیر کل دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری
۵	فاطمه شمشیری	سازمان توسعه و تجارت کشور
۶	جواد جعفری	رییس گمرک مشهد و ناظر گمرکات استان
۷	احمد وطن دوست	نائب رییس شورای اسلامی استان خراسان
۸	احمد اثنی عشری	نائب رئیس اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی استان
۹	رضا رضانی طرق	مدیر کل حوزه اقتصادی استانداری خراسان
۱۰	حسین محمودی خراسانی	رییس انجمن مدیران صنایع خراسان
۱۱	حسین محمدیان	رییس کمیسیون توسعه صادرات اتاق

۱۲	محمود سیادت	رئیس اتاق مشترک ایران - افغانستان
۱۳	عبداله یزدانبخش	رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی
۱۴	علی امین التجار	انجمن همگن صنایع غذایی استان
۱۵	محسن فلکی	دبیرخانه شورای گفت و گو دولت و بخش خصوصی استان
۱۶	علی غفوری مقدم	اداره کل صمت استان
۱۷	قاسم کیومرثی	شرکت نیان الکتریک
۱۸	هادی فرهنگ دوست	دادگستری استان خراسان رضوی
۱۹	سید مرتضی آقا میرزاده	اتحادیه صادرکنندگان استان
۲۰	سحر خاوریان	دبیرخانه شورای گفت و گو دولت و بخش خصوصی استان
۲۱	علیرضا فرامرزی	مشاور امور گمرکی اتاق بازرگانی
۲۲	غلامرضا میری	رئیس اتحادیه صادر کنندگان زعفران
۲۳	محمد علی امیرفخریان	اداره کل صمت استان
۲۴	محمد میری	سازمان جهاد کشاورزی
۲۵	محمد رجب زاده	سازمان جهاد کشاورزی

مشروح مذاکرات

یکصد و سی امین نشست شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی به ریاست استاندار محترم و با حضور معاون محترم وزیر صمت و رئیس سازمان توسعه تجارت کشور، معاون محترم روابط بین الملل اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران اعضای شورای گفت و گو، دستگاه قضایی استان و سایر مدعوین دستگاه های اجرایی، تشکل های بخش خصوصی و تعاونی و تعدادی از کمیسیون های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در ساعت ۶ صبح پنجشنبه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه سال ۱۴۰۴ در محل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان خراسان رضوی برگزار شد. در این نشست دستور کار،

- طرح اخبار و اطلاعات اقتصادی
- استرداد وجوه دریافتی موضوع اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت/۶۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران) و لزوم قیمت گذاری زعفران در استان خراسان رضوی و توسعه و تقویت زنجیره ارزش زعفران
- ضرورت صادرات ربیالی به کشور افغانستان
- کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف ساز و کار اعتبارسنجی تجار افغانی با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران

- لزوم تخصیص کد تعرفه گمرکی (HS CODE) متناسب با محصولات تولیدی صادراتی فولادی در سامانه جامع تجارت
- ضرورت اصلاح نحوه انجام و تایید ثبت سفارش ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی و بازرگاری در تعیین سقف واردات و نوع کالاها
- لزوم حمایت از افزایش عمق ساخت داخل، و رفع چالش ها و موانع توسعه صادرات

مورد بررسی قرار گرفت. در ابتدای جلسه دبیر شورا و رئیس اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی نکاتی را مطرح و سپس جلسه وارد دستور کار شد.

دستور جلسه (۱):

"طرح اخبار و اطلاعات اقتصادی"

امضاء تفاهم نامه ای بین استانداری، سازمان توسعه تجارت، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان پیرامون تشکیل دبیرخانه دائمی همایش ملی برندینگ در استان خراسان رضوی

با توجه به آنکه در دهه های گذشته بسیاری از شرکتهای معروف و صاحب "برند"، هنگام رکود اقتصادی، هزینه های تبلیغاتی خود را کاهش می دادند، در سال ۲۰۰۹ بر خلاف انتظار، هزینه های معرفی "برند"ها افزایش یافت و این امر موجب گردید نه تنها حجم فروش شرکتها تحت تأثیر رکود مالی قرار نگیرد بلکه میزان فروش تا حد قابل توجهی نیز افزایش یافت. به عبارت دیگر تبدیل شدن یک کالا به کالای "برند"، وفاداری مصرف کننده را به دنبال دارد و مصرف کنندگان حتی در سخت ترین شرایط اقتصادی به "مارک"ها یا "برند"های مورد علاقه خود وفادار باقی می ماندند.

به اعتقاد کارشناسان اقتصادی، واحدهای تولیدی و صادراتی کشور نیز می بایست "برند"سازی و اهمیت آن را بیش از پیش مورد توجه و عنایت قرار دهند، زیرا موفقیت در "برند"سازی ضمن توسعه بازارهای صادراتی، بر اعتبار بین المللی کشورها نیز می افزاید و در آینده موجب خواهد شد که درآمد حاصل از واگذاری "برند" به شرکتهای علاقه مند در خارج، بر درآمد ناشی از صدور مستقیم کالا پیشی گیرد. انجمن مدیران صنایع خراسان سالهاست است که در این زمینه فعالیت می نمود و به همین سبب در استان خراسان رضوی دبیرخانه برندینگ برای نخستین بار تشکیل شد. با توجه به اهمیت موضوع برندینگ و استقرار بیش از ده سال دبیرخانه در انجمن مدیران صنایع استان، در این نشست تفاهم نامه ای بین استانداری خراسان رضوی، سازمان توسعه تجارت کشور، انجمن مدیران صنایع و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان پیرامون تشکیل دبیرخانه دائمی همایش ملی برندینگ در استان و واگذاری برگزاری این همایش به استان به امضاء رسید

- به هنگام امضاء تفاهمنامه، دهقان دهنوی گفت: راهبرد ما معرفی صنعت کشور به دنیاست. صادرات صرفا فروش محصول نیست، صادرات وقتی موجب ایجاد ارزش افزوده در کشور می شود که بتوانیم محصولات خود را به مصرف کننده نهایی در بازار هدف

عرضه کنیم.

- محمد علی دهقان دهنوی رییس سازمان توسعه و تجارت عنوان کرد : از درخواست استان خراسان رضوی (اداره کل صمت و انجمن مدیران) برای استقرار دبیرخانه استقبال می کنیم و دبیرخانه دائمی همایش برندینگ در خراسان رضوی باقی می ماند.

طرح چالش های حوزه تجارت و لزوم رفع موانع برای افزایش و توسعه صادرات

- علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان گفت: نظر به اینکه در این جلسه مقرر بود در خدمت جناب آقای دکتر دهقان دهنوی باشیم، لذا برای استفاده از فرصت حضور ایشان در جلسه شورای گفت و گو موضوعات حوزه مأموریت سازمان توسعه تجارت با هم افزایی کمیسیون توسعه صادرات اتاق و سایر تشکل های صادراتی و بخش خصوصی در دبیرخانه مورد بررسی قرار دادیم و به ده مورد اولویت دار رسیدیم.
- توافق بر این شد پنج مورد در این جلسه مطرح کنیم و باقی مانده در نشست هایی که در مشهد یا تهران بین نمایندگان و مدیران سازمان توسعه تجارت و شورای گفت و گو استان مطرح خواهد شد، به سرانجام برسانیم.
- غلامحسین مظفری استاندار خراسان رضوی، تاکید نمودند، موضوعات را با اولویت بررسی و از فرصت ایجاد شده نهایت استفاده را داشته باشیم و سایر بندها و مسائل در نشست هایی مشترک با سازمان توسعه و تجارت کشور حل و فصل نماییم.
- محمد علی دهقان دهنوی ضمن استقبال از موضوعات عنوان نمود: با برگزاری نشست های تخصصی موضوعاتی که می تواند به توسعه تجارت کمک نماید موافق هستیم و می بایست راهکارهای اساسی در این خصوص اتخاذ گردد تا بتوانیم موانع را در کشور از میان برداریم.

دستور جلسه (۲):

" استرداد وجوه دریافتی موضوع اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت۶۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران) و لزوم قیمت گذاری زعفران در استان خراسان رضوی و توسعه و تقویت زنجیره ارزش زعفران"

- محمدرضا توکلی زاده، رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی پیرامون این نشست، در خصوص قیمت گذاری منطقه ای زعفران، با تاکید بر جایگاه این محصول در اقتصاد منطقه ای و ملی، عنوان کرد: تمرکز تولید زعفران در خراسان رضوی، این استان را به مرجع تجربه و شناخت بازار این محصول مبدل کرده است. بدیهی است که در چنین شرایطی، تصمیم گیری های مرتبط با این

حوزه باید از نگاه‌های کلی‌نگر مرکز فاصله گرفته و در بستر ظرفیت‌های تخصصی و بومی استان اتخاذ شود.

- وی افزود: استان‌هایی که بار اصلی تولید محصولات راهبردی کشور را بر دوش می‌کشند، باید از اختیارات ویژه در زمینه سیاست‌گذاری و تعیین چارچوب‌های اجرایی برخوردار باشند. در غیر این صورت، استمرار تصمیم‌گیری‌های متمرکز و ناهماهنگ با واقعیت‌های میدانی، نه تنها کارآمدی را کاهش می‌دهد، بلکه انگیزه فعالان اقتصادی را برای تداوم حضور در عرصه صادرات تضعیف خواهد کرد.

درخواست قیمت‌گذاری منطقه‌ای زعفران

- لبافی گفت: زعفران در خراسان، با سهم ۹۰ درصد تولید کشور به عنوان محصول استراتژیک استان می‌باشد که با بررسی‌های بعمل آمده مسائل و مشکلات زیر در این حوزه به منظور حفظ و توسعه بازارهای زعفران و نیز چگونگی حفظ و گسترش صادرات زعفران مطرح می‌گردد.
- وی در خصوص استرداد وجوه دریافتی در ارتباط با اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب‌نامه ۲۳ دی ماه ۱۴۰۲ هیأت وزیران) و لزوم قیمت‌گذاری زعفران در استان عنوان نمود: بر اساس قانون و مصوبات هیأت محترم دولت، گمرک موظف بود نیم درصد از ارزش صادرات محصولات کشاورزی و غذایی را به‌عنوان عوارض دریافت و به خزانه واریز کند تا در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار گیرد.
- در همین راستا، وزارت جهاد کشاورزی فهرستی از محصولات آب‌بر تهیه کرد که زعفران نیز در آن قرار گرفت. این موضوع به دلیل اینکه زعفران در مناطق خشک به عنوان محصولی که به حداقل آب نیاز دارد کشت می‌شود و اصولاً در ردیف گیاهان دارویی قرار دارد. این مساله با اعتراض تشکلهای در شورای گفت‌وگو مطرح شد و در نتیجه با پیگیری‌های انجام شده، دولت در تاریخ ۲۳ دی ۱۴۰۲ زعفران را از این فهرست خارج نمود.
- با این حال، در فاصله زمانی تصویب تا لغو مصوبه هیأت وزیران از صادرکنندگان نیم درصد عوارض صادراتی آب مجازی دریافت شده است؛ اما در مصوبه جدید اشاره‌ای به استرداد این وجوه نشده و لازم است نسبت به استرداد مبالغ اخذ شده اقدام شود.
- وی همچنین تأکید کرد: زعفران محصول استراتژیک خراسان رضوی است و بیش از ۹۰ درصد تولید و صادرات کشور در این استان انجام می‌شود. بنابراین، ضروری است قیمت‌گذاری این محصول به‌صورت منطقه‌ای و متناسب با شرایط بازار استان انجام شود تا از تحمیل تعهدات غیرواقعی به صادرکنندگان جلوگیری گردد.
- لبافی خاطرنشان کرد: پیشنهاد ما این است که در مورد محصولاتی که بیش از ۷۰ درصد تولید آن‌ها در یک استان متمرکز است، از جمله زعفران در خراسان رضوی، تصمیم‌گیری‌های کلان با مشارکت استان و با توجه به واقعیت‌های میدانی در قالب کارگروه ماده ۱۶ امور گمرکی به استان‌ها تفویض گردد.

استرداد عوارض آب مجازی زعفران منوط به ابطال مصوبه در ضوابط بودجه است

- رضا جمشیدی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی درباره امکان بازگشت عوارض دریافتی از صادرات زعفران اظهار کرد: این مصوبه در قالب ضوابط بودجه‌ای کشور آمده است و تعیین تکلیف آن بستگی به نوع مواجهه با مصوبه دارد. چنانچه این مصوبه ابطال شده باشد، امکان استرداد مبالغ دریافتی وجود دارد؛ اما اگر صرفاً اصلاح شده باشد، به معنای تغییر رویکرد و نه ابطال است، و در این حالت امکان عودت وجوه وجود نخواهد داشت.
- جمشیدی تأکید کرد: بنابراین، بازگشت مبالغ حاصل از عوارض مذکور به صادرکنندگان تنها در صورتی امکان پذیر است که مصوبه اولیه به صورت رسمی ابطال شده باشد؛ در غیر این صورت، در چارچوب اصلاحات قانونی و بودجه‌ای، موضوع بازپرداخت وجوه منتفی است.

تفویض اختیارات، گامی حیاتی برای تسهیل رشد اقتصاد در استان

- محمدحسین روشنگر، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی مشهد نیز با اشاره به ضرورت تفویض اختیارات حوزه صادرات به استان اظهار کرد: یکی از مسائل کلیدی در توسعه صادرات، تفویض اختیار در حوزه تصمیم‌گیری‌های اجرایی به استان‌هاست.
- روشنگر افزود: تفویض اختیارات می‌تواند فرآیندهای پیچیده و زمان‌بر تصمیم‌گیری‌های ملی را تسهیل کرده و موجب افزایش بهره‌وری و چابکی در پیگیری مسائل صادراتی شود.
- دهقان دهنوی در خصوص دریافت عوارض از صادرات زعفران اظهار کرد: این مقرره بدون توجه به ویژگی‌های خاص زعفران، به تصویب رسیده و اکنون اصلاح گردیده است؛ ضمن اینکه اساساً زعفران نباید در فهرست محصولات آب‌بر قرار می‌گرفت.
- وی تأکید کرد: پیشنهاد استرداد وجوه دریافت شده پیشنهاد بسیار خوبی است و اگر دستگاه‌های مسئول با آن موافق باشند، ما نیز به طور کامل از آن حمایت می‌کنیم.
- همچنین، واگذاری مسئولیت تصمیم‌گیری درباره قیمت‌گذاری زعفران به دستگاه‌های کشاورزی استان اقدام مثبتی خواهد بود؛ چرا که این دستگاه‌ها به ارزش واقعی محصول در مرکز تولید آن اشراف دارند.

دستور جلسه (۳):

" ضرورت صادرات ریالی به کشور افغانستان "

چالش صادرات ریالی به افغانستان و سیاست ایفای تعهد ارزی

- حسین محمدیان، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی در خصوص صادرات ریالی به افغانستان: با توجه به سوابق مصوبات شورا در خصوص صادرات ریالی به کشور افغانستان و شرایط خاص این بازار، درخواست می شود موضوع صادرات ریالی به افغانستان و کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف سازوکار اعتبارسنجی تجار افغان با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران انجام پذیرد.
- وی ادامه داد: با توجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی و همچنین تراز منفی تجاری و توافقات صورت گرفته شده بین دو کشور مبنی بر افزایش میزان واردات از افغانستان، تجارت ریالی الزامی است. ما بر این باوریم ایفای تعهد ارزی در خصوص صادرات به افغانستان از طریق ریال آف شور عملیاتی نیست، لذا راهکارهای لازم از طریق اتاق بازرگانی ایران به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال شده است.
- لبافی نیز یادآور شد: علی رغم فرمایشات دکتر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی به نظر می رسد هنوز زیرساخت های لازم برای عملیاتی شدن ریال آف شور در افغانستان فراهم نیست لذا موضوع متوقف ماند. بنابراین پیشنهاد می شود تا اجرایی شدن ریال آف شور توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد شد رفع تعهد ارزی منتفی و به صورت ریال مبادله صورت پذیرد.
- با توجه به شرایط حاکم بر افغانستان و عدم جابجایی هرگونه ارز از داخل آن کشور عملاً امکان هرگونه مرادده مالی بصورت دلاری ممکن نیست، بعلاوه مبنای پذیرش صادرات بر ریال پایه های پولی کشور را تقویت می نماید.
- سیادت بیان نمود: تعداد زیادی از مهاجرین افغانستانی در ایران مشغول به کار هستند که درآمد خود را برای خانواده هایشان در افغانستان ارسال می کنند، لذا صادرات ریالی به افغانستان کاملاً توجیه اقتصادی دارد که ضرورت دارد توسط حاکمیت این نوع صادرات مورد پذیرش قرار گیرد.

طراحی یک مدل مشخص برای صادرات ریالی به افغانستان، ضرورتی اجتناب ناپذیر است

- دهقان دهنوی در خصوص صادرات ریالی به افغانستان و اعتبارسنجی تجار افغانستانی به عنوان یکی دیگر از موضوعات مورد بحث در این نشست اظهار کرد: در بحث تجارت با افغانستان، مسائل خاصی وجود دارد که ورود رسمی نهادهای دولتی ایران در خارج از کشور به این فرآیند را دشوار کرده است. به نظر می رسد طراحی یک مدل مشخص برای تعامل و صادرات ریالی به افغانستان، ضرورتی اجتناب ناپذیر است. اگر مجموعه ای مانند صندوق ضمانت صادرات، اداره صنعت، معدن و تجارت استان و

دیگر نهادهای مرتبط بتوانند در قالب یک جلسه مشترک به یک مدل کاربردی و عملیاتی برسند، ما آمادگی کامل برای پیگیری و اجرای آن را داریم.

- دهقان دهنوی تصریح کرد: هم‌اکنون جریان تجارت میان ایران و افغانستان، به‌صورت پراکنده و غیرمتمرکز انجام می‌شود؛ اما در عین حال، سازوکارهای سنتی مانند شبکه‌های مورد اعتماد صرافی‌ها، امکان انجام صادرات ریالی را فراهم کرده‌اند. در چنین شرایطی می‌توان از ظرفیت این شبکه‌ها بهره گرفت و با طراحی مدلی مشخص، دغدغه‌های پرداخت‌های ریالی را برطرف کرد؛ به نحوی که صندوق ضمانت صادرات نیز بتواند تضمین‌های لازم را برای فعالان اقتصادی فراهم کند.
- وی تأکید کرد: نمونه‌هایی از همکاری‌های متقابل نیز در حال اجراست؛ برای مثال، طرف افغان در برخی موارد توافق کرده است که در ازای واردات کالا از ایران، به همان میزان سرمایه‌گذاری مشترک در واحدهای تولیدی در افغانستان صورت گیرد که این مدل‌ها می‌تواند الگویی برای گسترش تجارت مطمئن و پایدار باشد.
- دهقان دهنوی خاطرنشان کرد: استان خراسان رضوی به عنوان دروازه تجارت ایران با افغانستان شناخته می‌شود و باید نقش خود را در طراحی مدل‌های نوین تجاری و پایدار در منطقه تقویت کند. همچنین لازم است این نگاه در روابط با دیگر کشورهای منطقه مانند تاجیکستان نیز دنبال شود.

دستور جلسه (۴):

" کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف ساز و کار اعتبارسنجی تجار افغانی با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران "

پیشنهاد راه‌اندازی نمایندگی صندوق ضمانت صادرات در خراسان رضوی

- لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی در طرح اعتبارسنجی تجار افغانستانی، اظهار کرد: یکی از دغدغه‌های اصلی فعالان اقتصادی در مراودات تجاری با افغانستان، نبود سازوکار مؤثر برای اعتبارسنجی تجار افغان و پوشش ریسک‌های ناشی از تحریم و نوسانات است. در همین راستا، اتاق مشترک بازرگانی ایران و افغانستان و صندوق ضمانت صادرات ایران، پیشنهاد راه‌اندازی نمایندگی این صندوق در استان خراسان رضوی را مطرح کرده‌اند.
- لبافی با تأکید بر اینکه عمده تعاملات با افغانستان از مسیر این استان انجام می‌گیرد، افزود: صندوق ضمانت صادرات تاکنون نتوانسته در زمینه مراودات با افغانستان نقش پررنگی ایفا کند. ایجاد نمایندگی در مشهد می‌تواند نقش تسهیل‌گری این نهاد را تقویت کرده و مسیر صادرات را برای تجار خراسانی هموارتر کند. با این اقدام، امکان بهره‌گیری فعال‌تر از ظرفیت‌های قانونی و حمایتی برای صادرات به کشور همسایه فراهم خواهد شد.
- لبافی ادامه داد: با استناد به گزارشات آماری وزارت صنعت و تجارت افغانستان، حجم مبادلات تجاری ایران و افغانستان در سال ۲۰۲۴ را رقم ۳ میلیارد و ۱۹۷ میلیون دلار است و این عدد در مقایسه با سال ۲۰۲۳، از لحاظ ارزشی، رشد ۸۴ درصدی را

نشان می دهد. باتوجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی، آثار تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان در استان و کشور خواهد بود. بعلاوه ایران یکی از مهم ترین کشورهای صادر کننده به افغانستان است که با توجه به وجود مرز و زبان مشترک امکان افزایش حجم بیشتر صادرات نیز وجود دارد.

- سیادت رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و افغانستان پیشنهاد کرد: صندوق ضمانت صادرات باید پروژه تحقیقاتی مستقلی درباره واقعیت های بازار افغانستان اجرا کند و با سازوکارهای بومی همچون صرافی به جای بانک، فعالیت خود را منطبق با شرایط این کشور کند.
- در سال های اخیر، چینی ها و ازبک ها با قدرت وارد بازار افغانستان شده اند و اگر اقدام جدی نکنیم، تا دو سال آینده بسیاری از کالاهای ایرانی از این بازار حذف خواهند شد.
- وی یادآور شد: حوزه هایی نظیر خدمات فنی و مهندسی، نصب ماشین آلات، نقشه کشی ساختمان و صنایع نرم افزاری، ظرفیت های بالایی برای نقش آفرینی ایران در اقتصاد افغانستان دارند؛ اما فقدان بانک اطلاعاتی و سازوکار اجرایی شفاف، باعث شده این ظرفیت ها همچنان مغفول باقی بمانند. به باور من، باید اختیارات بیشتری به استان برای مدیریت بازار افغانستان تفویض شود تا از رقبا عقب نمانیم.

نیاز واحدهای کوچک و متوسط به حمایت صندوق ضمانت صادرات

- حسین محمدیان، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز اظهار کرد: سازمان توسعه تجارت، صندوق ضمانت صادرات و بانک توسعه صادرات در واقع سه ضلع یک مثلث راهبردی برای صادرات کشور هستند؛ اما لازمه اثرگذاری این مجموعه ها، هماهنگی و تصمیم گیری هم راستا و منسجم میان آنهاست.
- وی تأکید کرد: با وجود تلاش های ارزشمند هر یک از این نهادها، زمانی که اقداماتشان با یکدیگر هم افزا نباشد، نمی توان انتظار خروجی مؤثر در حوزه صادرات داشت. این مسئله به ویژه در مورد عملکرد صندوق ضمانت صادرات، نیازمند بازبینی جدی و شفاف سازی است.
- محمدیان تقاضا نمود گزارشی دقیق از عملکرد صندوق ضمانت صادرات ارائه شود و تصریح کرد: باید مشخص شود چه میزان از حمایت های این صندوق به واحدهای خرد، کوچک و متوسط اختصاص یافته است. بر اساس اطلاعات موجود، بخش عمده ای از

خدمات این صندوق تاکنون به بنگاه‌های بزرگ صادراتی مانند صنایع پتروشیمی تعلق گرفته است.

- این در حالی است که بیش از ۵۰ درصد از صادرات به افغانستان توسط واحدهای کوچک و متوسط انجام می‌شود، که نیازمند حمایت‌های جدی‌تری هستند. اگر صادرات به افغانستان با ریسک پایین‌تری همراه باشد، صندوق ضمانت صادرات باید نقش فعال‌تری ایفا کند و تسهیلات ویژه‌ای برای این واحدها فراهم آورد.
- رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق مشهد با اشاره به ظرفیت‌های فعلی و شرایط موجود گفت: اقدامات ویژه و اثربخش در این حوزه شدنی است، به‌ویژه اگر صندوق ضمانت صادرات مأموریت خود را با نگاه دقیق‌تری به شرایط واقعی بازارهای همسایه، به‌ویژه افغانستان، تنظیم و پیاده‌سازی کند.

لزم توجه به سرمایه‌گذاری مشترک برای حفظ بازار افغانستان

- محمود سیادت، رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان نیز در این بخش از جلسه اظهار کرد: برای حضور مؤثر در بازار افغانستان، دو نیاز جدی وجود دارد؛ یکی سرمایه و حمایت‌های مالی و اعتباری و دیگری، تقویت نقش صندوق ضمانت صادرات ایران که باید با فعال‌سازی و حتی ایجاد نمایندگی در خراسان رضوی، حضور پررنگ‌تری در این حوزه رقم بخورد.
- وی ادامه داد: یکی از چالش‌های فعلی، ضعف در اعتبارسنجی خریداران یا سرمایه‌پذیران افغانستانی است که اکنون از طریق یک مؤسسه خارجی مستقر در لندن انجام می‌شود. در حالی که ما در افغانستان پنج شریک تجاری فعال داریم که هیچ کشوری از این ظرفیت برخوردار نیست و می‌توانند مبنای خوبی برای سنجش اعتبار باشند.

عملکرد صندوق ضمانت صادرات باید شفاف‌سازی شود

- روشنگر، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی مشهد اظهار کرد: یکی از مشکلات اساسی در حوزه صادرات، نبود شفافیت در عملکرد صندوق ضمانت صادرات در قبال کشورهای خاصی مانند افغانستان است. در حال حاضر، صادرات به افغانستان با موانعی مواجه است و این در حالی است که مأموریت اصلی صندوق باید حمایت از چنین بازارهای مهمی باشد.
- وی ادامه داد: مشخص نیست صندوق ضمانت صادرات تاکنون به چه تعداد واحد اقتصادی خدمات ارائه کرده است. اگر صندوق وظیفه حمایت از صادرکنندگان را بر عهده دارد، باید گزارش دقیق و شفاف از عملکرد خود، به‌ویژه درباره کشورهای چون افغانستان و ترکمنستان ارائه دهد.

- درخواست ما این است که وزارت صمت به عنوان متولی تجارت کشور، این گزارشها را منتشر کند. آمارها در این حوزه نباید محرمانه باشد؛ صندوق باید مشخص کند که به کدام شرکتها ضمانت داده و چه میزان از این خدمات منجر به توسعه صادرات شده است. در غیر این صورت، این روند اقتصادی نیست و نفعی برای صادرکننده ندارد.
- او با بیان اینکه در حال حاضر، هزینه دریافت تسهیلات از صندوق ضمانت صادرات بیشتر از بانک توسعه صادرات است، تصریح کرد: به طور مثال، اگر بخواهیم از بانک توسعه صادرات تسهیلات دریافت کنیم، هزینه آن حدود یک و نیم درصد کمتر از هزینه خدماتی است که صندوق ارائه می دهد.
- روشنگر در پایان دو پیشنهاد مطرح کرد؛ اول، ارائه یک گزارش شفاف و مستند از عملکرد صندوق درباره کشورهای هدف؛ و دوم، بازنگری در نرخ خدمات صندوق برای افزایش رقابت پذیری صادرکنندگان خرد و متوسط.

تأکید بر لزوم اختصاص سهمی از افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات به استانهای مرزی

- امیررضا رجبی، مدیرکل صمت خراسان رضوی نیز با اشاره به روند تدریجی افزایش سرمایه صندوق ضمانت صادرات از ۵۰ به ۲۵۰ میلیون دلار، خواستار تخصیص سهم مشخصی از این افزایش سرمایه به استانهای مرزی به ویژه خراسان رضوی شد.
- وی هدف از این پیشنهاد را تقویت توان مالی استانها در حوزه صادرات عنوان کرد.
- لبافی رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با تأکید بر اهمیت گسترش نقش صندوق ضمانت صادرات در روابط تجاری با افغانستان اظهار کرد: برای بهره گیری بیشتر فعالان اقتصادی از خدمات این صندوق، پیشنهاد می شود شرکت های سرمایه گذار و خریداران افغان با همکاری نمایندگی مستقیم صندوق در افغانستان، تحت عنوان نمایندگی جمهوری اسلامی ایران، فعالیت خود را آغاز کنند.
- وی با اشاره به شرایط خاص اقتصادی و اعتباری در افغانستان افزود: ضروری است نماینده ای از سوی صندوق ضمانت صادرات در استان خراسان رضوی مستقر شود تا فرایند اعتبارسنجی تجار افغان و بررسی پیمان های مالی مرتبط، به درستی و با دقت بیشتری انجام شود. لبافی تأکید کرد: چنین اقداماتی می تواند به کاهش ریسک های تجاری و تسهیل صادرات به افغانستان

کمک کرده و زمینه ساز حضور مؤثرتر فعالان اقتصادی استان در این بازار منطقه ای باشد.

- فیروز ابراهیمی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز با اشاره به اهمیت بهره گیری از صرافی های معتبر در تسهیل تجارت با افغانستان گفت: با توجه به اینکه انتقال ریالی پول از طریق این صرافی ها انجام می شود، پیشنهاد می کنم در ادامه جلسات، نماینده معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه نیز در جلسات مرتبط با این امر دعوت شود. وقتی از دغدغه هایی مانند عدم همکاری برخی کنسولگری ها سخن گفته می شود، حضور و هماهنگی وزارت خارجه می تواند بسیاری از این موانع را برطرف کند.

دستور جلسه (۵):

" لزوم تخصیص کد تعرفه گمرکی (HS CODE) متناسب با محصولات تولیدی صادراتی فولادی در سامانه جامع تجارت "

عدم تخصیص کد تعرفه گمرکی محصولات تولیدی در سامانه جامع تجارت

- لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی خراسان رضوی در این خصوص گفت: برخی از واحدهای تولیدی مصنوعات آهنی و فولادی بوده که در کدهای تعرفه ای (HS Code) مرتبط با آهنی و فولاد قرار نمی گیرد و لیکن به دلیل عدم پیش بینی های لازم در سامانه جامع تجارت در کدهای تعرفه ای فولادی و آهنی ثبت گردیده است، این موضوع موجب گردیده تا مشمول محدودیت های صادرکنندگان فولاد قرار گرفته و به همین دلیل نمی توانند از مزایای «واردات در مقابل صادرات» بهره مند شوند. بدین ترتیب، تولیدکنندگان مصنوعات آهنی و فولادی که در گذشته مشمول محدودیتهای صادرکنندگان فولاد نبودند نیز در این گروه قرار گرفته اند و به تبع آن، امکان تامین نیازهای خود از طریق واردات در مقابل صادرات را از دست داده اند.
- وی اضافه کرد: این در حالی است که باید ماهیت محصولات آنها با محصولات فولادی پایه تفاوت داشته باشد و با توجه به شرایط بازار، انعطاف در تامین مواد اولیه برای تولید و صادرات آنها ضروری است.
- علیرضا فرامرزی، مشاور امور گمرکی اتاق بازرگانی خراسان رضوی، درباره چالش های موجود در طبقه بندی کالاها گفت: در

سامانه توسعه تجارت، کالاها در ۹۷ فصل دسته‌بندی شده‌اند. در این میان، چدن، آهن و فولاد به‌عنوان مواد اولیه در فصل ۷۲ از بخش پانزدهم سیستم HS ثبت شده‌اند و طبق مصوبات مربوط به بازگشت ارز حاصل از صادرات، صادرکنندگان این دسته از کالاها باید ارزش خود را به‌صورت نقدی به سیستم بانکی بازگردانند.

- او ادامه داد: در حالی که برخی واحدهای تولیدی، کالاهایی مانند مصنوعات فلزی را صادر می‌کنند که جزو فصل ۷۳ هستند و از مواد اولیه فصل ۷۲ تولید شده‌اند. اما این مصنوعات پایین‌دستی فولاد و فلزات رنگین، در زنجیره فولاد جای دارند ولی تحت پوشش کد تعریف‌شده قرار نمی‌گیرند. بنابراین، وزارت صمت باید با توجه به نوع فعالیت این واحدها، کدهای جدیدی برای این کالاها تعریف یا ایجاد کند.

- فرامرزی در پایان تأکید کرد که باید امکان استفاده از ارزش حاصل از صادرات برای واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه برای این گروه‌ها فراهم شود. همچنین پیشنهاد داد این موضوع به‌صورت عطف به ماسبق برای صنایع پایین‌دستی فولاد و فلزات رنگین اعمال شود تا مشکل فعلی حل گردد.

- محمدیان، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: وضعیت سیم و کابل نیز همین گونه است و جزو مصنوعات پایین‌دستی فولاد و فلزات رنگین قرار گرفته است.

- دهنوی، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با پذیرش اشکالات مزبور در این بخش، پیشنهادهای مطرح شده برای اصلاح این موضوع را پذیرفت و موارد مزبور به تصویب شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان رسید.

دستور جلسه (۶):

" ضرورت اصلاح نحوه انجام و تایید ثبت سفارش ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی و بازرگاری در تعیین سقف واردات و نوع کالاها "

درخواست فعالان اقتصادی برای جدایی کارت بازرگانی از فرآیند رفع تعهد ارزی

- در ادامه این نشست، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در خصوص دستور کار موضوع رفع تعهد ارزی کمتر از ۶۰ درصد واحدهای تولیدی و بازرگانی گفت: در گذشته در صورت ایفای حداقل ۶۰ درصدی تعهدات ارزی، ادارات کل صمت استانها می‌توانستند با مکاتبه با گمرک، امکان ادامه فعالیت صادرکننده را فراهم آورند و به این

- ترتیب از انسداد کارتابل و توقف فعالیت صادراتی جلوگیری می‌شد؛ اما در حال حاضر با تغییر رویه، این امکان حذف شده و کارت بازرگانی صادرکننده به صورت کامل غیرفعال می‌شود که این امر، موجب اختلال جدی در روند صادرات حتی برای صادرکنندگان خوشنام شده است.
- اصل موضوع آن است که نباید کارت بازرگانی را به بخش رفع تعهد ارزی متصل کنیم، این مهم باعث ابطال کامل کارت شده و فعالیت صادرکننده را مختل می‌کند.
- حسین محمدیان گفت: درخواست صادرکنندگان آن است که به طور کلی کارت بازرگانی از گردش رفع تعهد ارزی خارج شود و براساس اعتبارسنجی صادرکنندگان، از کارت‌های بازرگانی آنان رفع تعلیق انجام گردد.
- کاظم شیردل، رئیس اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی از رئیس سازمان توسعه تجارت درخواست نمود که موضوع رفع تعلیق یا تعلیق کارت بازرگانی به استانها تفویض شود و تعلیق کارتهای بازرگانی از این بخش جدا گردد.
- روشنگر، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز گفت: زمانی که تاجری فاقد کارت بازرگانی باشد امکان تخلف از سوی او وجود دارد و نباید با تعلیق کارت به سبب عدم رفع تعهدات ارزی، جایگاه کارت بازرگانی خدشه دار شود.
- وی ادامه داد: اصولاً گروگانگیری کارت بازرگانی که مدرک هویتی تجاری بازرگان است برای رفع تعهد ارزی فرایند اشتباهیست که فعالیت تاجر را قفل نموده و عملاً تاثیر منفی بر رفع تعهد ارزی نیز دارد.
- علی امین‌التجار، از فعالان اقتصادی، در این نشست با اشاره به سختی‌های صادرات به کشورهای آمریکا و اروپایی گفت: برخی تاجر در شرایطی کالا صادر می‌کنند که با مشکلات ناشی از تحریم‌های کشتیرانی، بندر، بیمه، کانتینر و سایر محدودیت‌ها روبه‌رو هستند.
- وی افزود: صادرکننده در این مسیر زیان‌های پنهانی را متحمل می‌شود، اما با وجود تمام این مشکلات، موظف است ظرف چهار ماه رفع تعهد ارزی کند و مالیات و سایر هزینه‌های مرتبط را نیز بپردازد.
- احسان عظیمی‌راد، نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی گفت: در همه دولت‌ها، خراسان رضوی چندان جدی گرفته نشده و در مقایسه با وسعت و اهمیتش، کمترین بهره را از توجهات ملی برده است.
- عظیمی‌راد با اشاره به پیگیری جدی طرح‌های حمل‌ونقلی و زیرساختی توسط نمایندگان استان، تأکید کرد که همراهی فعالان اقتصادی در این مسیر می‌تواند گام مؤثری در حل مشکلات خراسان رضوی باشد.
- عظیمی‌راد عنوان نمود: در مجلس شورای اسلامی با هم افزایی بین نمایندگان و عزم جدی به رفع موانع سرمایه گذاری به

دنبال آن هستیم تا موانع و مشکلات را با دولت حل و فصل نماییم و برای رسیدن به مسیر هموار از هیچگونه تلاشی فروگذار نخواهیم بود.

- وی ادامه داد فعالین اقتصادی می بایست بدانند نمایندگانشان در مجلس در کنار آنها تمام قد ایستاده اند.

تاکید بر استفاده از سیستم اعتبارسنجی صادرکنندگان در موضوع رفع تعهد ارزی

- حامد عسگری، معاون بین الملل اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: در تلاش هستیم موضوع پیمان سپاری ارزی را با ایده بهتری جلو ببریم.

- رئیس سازمان توسعه تجارت نیز در توضیح این بخش گفت: معتقدیم برای نظارت کردن حتما نباید وارد فرآیند تجارت شد، اینکه به صادرکننده گفته می شود در مدت چند ماه ملزم به بازگرداندن ارز است، به معنای دخالت کردن در فرآیند تجارت است، همین موضوع و مساله ای به نام رفع تعهد ارزی باعث کاهش صادرات فرش شده است.

- وی همچنین به دخالت برخی دستگاه ها در حوزه ارز اشاره کرد و گفت: آنها موضوع ارز را حیاتی و در زمره موضوعات امنیت ملی می دانند، در حالی که اساساً این چنین نیست.

نمی توان بین سیاست ارزی و سیاست تجاری دیوار کشید

- دهقان دهنوی، رئیس سازمان توسعه تجارت نیز در این بخش از جلسه گفت: تفکیک سیاست ارزی از سیاست تجاری اشتباه است و نمی توان بین این دو دیوار کشید. با توجه به وجود ذی نفعان متعدد در مسائل مطرح شده، یافتن راهکارهایی با توافق همگانی موثر به نظر می رسد.
- وی به نقد سیاست های موجود در زمینه تعهد ارزی پرداخت و گفت: به جای تمرکز بر تعهد ارزی، باید مکانیزم های تسهیل گر دیگری پیدا کرد، بازگرداندن مکانیزم های قبلی بانک مرکزی می تواند در این راستا مؤثر باشد.
- وی همچنین با اشاره به اهمیت واردات، اظهار کرد: واردات کالاهای مصرفی برای رفاه مردم ضروری است و اینکه بگوییم یک کالا نباید وارد شود، منطقی نیست. تلاش بر این است که در واردات تسهیلاتی ایجاد شود تا فرآیندهای وارداتی بهبود یابد و نیازهای بازار و رفاه عمومی برطرف شود.
- دهقان دهنوی افزود: اخیراً در مجلس شورای اسلامی در خلال قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در خصوص تجارت

تصمیم‌گیریهایی انجام گرفته است که باید این مساله ریشه‌یابی شود.

- وی استفاده از سیستم رتبه بندی و اعتبارسنجی صادرکنندگان را در مساله ارز و رفع تعهدات آن موثر دانست.

دستور جلسه (۷):

"لزوم حمایت از افزایش عمق ساخت داخل، و رفع چالش‌ها و موانع توسعه صادرات"

ناترازی ارزی، چالش اصلی صادرات هایتک به روسیه

- محمدعلی چمنیان، نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی با اشاره به صادرات محصولات هایتک و دانش‌بنیان به روسیه، از چالش‌های موجود در این زمینه سخن گفت و اذعان کرد: این صادرات با ارزش افزوده بالا اما وزن کم (حدود ۱۰۰ دلار) انجام می‌شود.

- وی به سیاست افزایش عمق ساخت داخل اشاره و اظهار کرد: صنایع هایتک ایران در مسیر افزایش عمق ساخت داخل قرار دارند اما ناترازی ارزی این روند را با مشکل مواجه کرده است. با افزایش عمق ساخت داخل، به دلیل تهیه نهاده‌های صنعتی با نرخ ارز آزاد و رفع تعهد با نرخ پایین‌تر ارز، عدم توازن ایجاد شده و صادرات با مشکل مواجه می‌شود. این مسئله به ویژه صنایع هایتک را تحت تاثیر قرار داده است.

- چمنیان اعلام نمود: راهکارهای بسیاری توسط کارشناسان بخش خصوص ارائه شده است که قادر بودند موانع را برطرف نمایند، اما در زمان طرح موضوع از سوی متولیان مربوطه دولتی رد می‌شود.

- وی ادامه داد این در حالی است که سازمان‌ها و متولیان راهکار جایگزینی ارائه نمی‌نمایند و فرایند بررسی و حل و فصل موضوع عملاً با چالش مواجه می‌شود.

پیشنهاد الحاق افغانستان به تجارت ریالی اوراسیا

- عبدالله یزدان بخش، رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست با اشاره به لزوم تولید محصولات قابل قبول برای صادرات، تاکید کرد: سیاست‌های ارزی و تجاری فعلی موانع جدی برای سرمایه‌گذاری ایجاد کرده است. موضوع رفع تعهدات ارزی باید در مرکز تصمیم‌گیری و حل گردد. صادرکننده به دنبال بازگرداندن ارز خود است و موضوع رفع تعهد

ارزی باید برداشته شود.

- یزدان بخش همچنین با انتقاد از تصمیمات بعضا «ضد سرمایه گذاری و ضد تولید»، در خصوص تجارت با افغانستان پیشنهاد داد که با توجه به توافقنامه اوراسیا و امکان تجارت ریالی بین پنج کشور، افغانستان نیز به این جمع اضافه شود. انتظار داریم مسئولان سازمان توسعه تجارت این موضوع را با رئیس جمهور و مقامات وزارت امور خارجه در میان بگذارند.
 - دهقان دهنوی عنوان نمود: پیش تر مکانیزمی وجود داشت که صادر کننده و وارد کننده توافق می نمودند کوتاژهای خود را اعلام نمایند و با هم مبادله نمایند.
 - چمنیان نیز عنوان نمود: در حال حاضر آن فرایند نیز پاسخگوی نیازها نبود و می بایست راهکاری اندیشید.
- لذا با توجه به این موضوع شورا مقرر نمود راهکارهای جمع آوری شده در نشست تخصصی برگزار شده مطرح گردد و مشکل برطرف شود.

خارج از دستور: ----

مصوبات استانی

ردیف	عنوان دستور جلسه	تصمیم / تصمیمات
۱	طرح اخبار و اطلاعات اقتصادی	به موجب توافقات صورت گرفته، تفاهم نامه ای بین استانداری خراسان رضوی، سازمان توسعه تجارت، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان پیرامون تشکیل دبیرخانه دائمی همایش ملی برندینگ در استان و واگذاری برگزاری این همایش به استان با مسئولیت انجمن مدیران صنایع به امضاء رسید و مقرر شد در حداقل زمان ممکن در استان اجرایی گردد. • توافق گردید حسب موافقت رییس محترم سازمان توسعه تجارت باقی مانده دستور کارهایی که در

جلسه امکان طرح آن وجود نداشت، ظرف مدت یک ماه در نشستی که بین نمایندگان شورای گفت و گو و سازمان توسعه تجارت در تهران یا مشهد برگزار خواهد شد مطرح و تصمیمات لازم اتخاذ گردد. • سرکار خانم شمشیری رییس محترم دبیرخانه کمیسیون ملی برند و رییس دبیرخانه شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی کشور بعنوان نماینده سازمان توسعه تجارت جهت پیگیری مصوبات و هماهنگی های لازم در ارتباط با مصوبات این جلسه معرفی گردید.	
زعفران در خراسان، با سهم ۹۰ درصد تولید کشور به عنوان محصول استراتژیک استان می باشد که با بررسی های بعمل آمده مسائل و مشکلات زیر در این حوزه به منظور حفظ و توسعه بازارهای زعفران و نیز چگونگی حفظ و گسترش صادرات زعفران مطرح می گردد. به منظور صادرات زعفران و جلوگیری از صادرات فله ای زعفران و شناسایی بازارهای جدید و جلوگیری از رقابت های منفی حوزه صادرات زعفران ضرورت دارد اقداماتی انجام شود از جمله انجام تبلیغات کیفیت و خلوص زعفران ایران در بازارهای هدف و برجسته نمودن نام زعفران ایرانی که در صورت عدم ثبت برند ملی زعفران ایران برای حضور در بازارهای بین المللی این موضوع محقق نمی شود. تعرفه های بالای صادرات زعفران با کشور های چین و هند موجب گردیده رقابت پذیری در این حوزه برای تجار زعفران، کاهش یابد. کارگروه ماده ۱۶ قانون امور گمرکی در تهران ارزش گمرکی کالای صادراتی به اضافه هزینه باربری و حمل و نقل و سایر هزینه هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلیق می	استرداد وجوه دریافتی موضوع اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت/۶۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران) و لزوم قیمت گذاری زعفران در استان خراسان رضوی و توسعه و تقویت زنجیره ارزش زعفران ۲

گیرد تعیین می نماید که در بسیاری از مواقع ارزش کالای صادراتی بسیار بیشتر از ارزش متداول بازار است و این موضوع موجب می گردد تا صادرات از مسیر های قانونی خارج گردیده و به صورت قاچاق صادر گردد لذا ضرورت دارد تفویض استانی قیمت گذاری صورت گیرد. همچنین در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ تصویب شد که به منظور حفظ منابع آبی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) موظف است نیم درصد (۰.۵٪) از ارزش محصولات صادراتی کشاورزی و غذایی آب بر را اخذ و درآمد حاصل از عوارض فوق را به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۴۷ واریز نماید. درآمد حاصل در سقف ردیف مربوطه به منظور اجرای الگوی کشت و کشت شور وری با آب دریا در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار می گیرد. با توجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد زعفران کشور در استان های خراسان تولید و سپس صادر می گردد. بعلاوه زعفران در مناطق کم آب تولید شده و این محصول نسبت به دیگر محصولات کشاورزی بسیار کم آب بر می باشد. لذا شورای گفت و گوی استان خراسان رضوی در نود و پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۳۰ تقاضای بازنگری و حذف نیم درصد عوارض صادرات آب مجازی را طرح نمود. با پیگیری های دبیرخانه شورا و به موجب تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت/۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران زعفران را از فهرست محصولات کشاورزی و غذایی آب بر مشمول نیم درصد عوارض صادراتی آب مجازی حذف نمود. هیات محترم وزیران طی مصوبه ۱۹۳۱۸۱/ت/۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ دولت، ردیف ۳۰ بخشنامه ۵۵/۱۴۰۲/۴۴۷۲۵۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۶ دفتر صادرات گمرک ایران که در آن دریافت عوارض آب مجازی ابلاغ شده بود لغو نمود. اما در خصوص نحوه بازگشت و تعیین تکلیف مبالغ دریافتی و اعمال آن در ضوابط	
---	--

بودجه برای بازگشت مبالغ دریافتی تعیین تکلیف ننمود. لذا با عنایت به توضیحات فوق و مستندات مندرج در صورتجلسه، شورا مقرر نمود: • در کارگروهی متشکل از نمایندگان از سازمان توسعه و تجارت، دبیرخانه شورا، اداره کل صمت، اتحادیه صادرکنندگان زعفران، کمیسیون توسعه صادرات، نظربه اینکه در اجرای ضوابط اجرایی بودجه سال ۱۴۰۲ و تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت۶۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران، زعفران از پرداخت عوارض آب مجازی حذف گردیده است و از طرفی طی ابلاغ ضوابط اجرایی تا اصلاح آن در این مدت نیم درصد عوارض مورد نظر از صادر کنندگان زعفران دریافت گردیده است بررسی مجدد شود تا وجوه دریافت شده تحت عنوان عوارض نیم درصد آب مجازی زعفران در صورت امکان قانونی مسترد گردد. • با عنایت به اینکه بیش از ۹۰ درصد زعفران کشور در استانهای خراسان تولید و سپس صادر می گردد از طرفی کارگروه ماده ۱۶ قانون امور گمرکی در تهران ارزش گمرکی کالای صدور به اضافه هزینه باربری و حمل و نقل و سایر هزینه هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می گیرد، تعیین می نماید؛ در بسیاری از مواقع ارزش کالای صدور بسیار بیشتر از ارزش متداول بازار است، این موضوع موجب می گردد تا صادرات از مسیرهای قانونی خارج گردیده و به صورت قاچاق صادر گردد، لذا موضوع، تفویض اختیارات کارگروه ماده ۱۶ با تاکید بر ارزش گذاری کالای صادراتی(زعفران) به استان خراسان رضوی	
---	--

مقرر گردید توسط رئیس محترم سازمان توسعه تجارت از مبادی قانونی ظرف دو هفته پیگیری تا موضوع تفویض اختیار درخواست شده، صورت پذیرد. سازمان توسعه تجارت ظرف مدت دو هفته از طریق مبادی قانونی پیگیری نمایند تا، کالاهای استراتژیک هراستانی که بیش از ۷۰ درصد تولید کشور را به خود اختصاص می دهد اختیارات کارگروه ماده ۱۶ با تاکید بر ارزش گذاری کالای صادراتی به همان استان مربوطه تفویض شود.	
با استناد به گزارشات آماری وزارت صنعت و تجارت افغانستان، حجم مبادلات تجاری ایران و افغانستان در سال ۲۰۲۴ را رقم ۳ میلیارد و ۱۹۷ میلیون دلار است و این عدد در مقایسه با سال ۲۰۲۳، از لحاظ ارزشی، رشد ۸۴ درصدی را نشان می دهد. باتوجه همجواری استان خراسان رضوی با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی، آثار تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان در استان و کشور خواهد بود. بعلاوه ایران یکی از مهم ترین کشورهای صادر کننده به افغانستان است که با توجه به وجود مرز و زبان مشترک امکان افزایش حجم بیشتر صادرات نیز وجود دارد. هرچند شیوه صادرات ریالی در سالیان گذشته در فضای تجاری کشور مطرح شد و صادرکنندگان به عراق و افغانستان با توجه به شرایط خاص این دو کشور، از بانک مرکزی و دولت درخواست کردند که صادرات ریالی به این دو کشور را بپذیرد اما بانک مرکزی مخالف این رویه بود و صادرات ریالی را نوعی خروج سرمایه از کشور تلقی می کرد. فعالان صادراتی به این دو کشور معتقد بودند که باید از پیمان سپاری و رفع تعهد ارزی معاف شوند؛ چراکه امکان معامله با دلار برای آنها وجود ندارد و باید با ریال معامله کنند. بنابراین از این زاویه اصلا امکان رفع تعهد	ضرورت صادرات ریالی به کشور افغانستان ۳

ارزی برای آنها وجود ندارد. صادرکنندگان معتقدند حذف شیوه صادرات ریالی به افغانستان می تواند چشم انداز و اهداف تعیین شده برای صادرات به این کشور را تحت تاثیر قرار دهد و باعث شود که بازار افغانستان که یکی از بازارهای استراتژیک برای ایران است دچار خدشه شود. ضمن آنکه صادرکنندگان همچنان عنوان می کنند که نرخ پایه صادراتی واقعی نیست و تعهدات ارزی صادرکنندگان را متضرر می کند. از این رو مطالبه صادرکنندگان به افغانستان این است که معامله با ریال برای تجارت با این دو کشور به رسمیت شناخته شود و در عین حال از انجام ایفای تعهد ارزی به دلیل شرایط خاص این دو بازار معاف شوند. لذا باتوجه همجواری استان با کشور افغانستان و حضور حدود هشت میلیون مهاجر افغانستانی و توافقات صورت گرفته شده بین دو کشور مبنی بر افزایش میزان واردات از افغانستان، تجارت ریالی الزامی می باشد و آثار آن تسهیل تجارت و افزایش صادرات به کشور افغانستان خواهد بود. لذا شورا مقرر می نماید: • سازمان توسعه تجارت از مبادی ذی ربط قانونی بویژه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ظرف مدت دو هفته پیگیری نمایند، تا اجرایی شدن تبادل ریالی و یا ریال منطقه ای با مسئولیت سازمان توسعه و تجارت توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی و بخش خصوصی تهیه و ابلاغ خواهد گردید رفع تعهدات ارزی منتفی و مبادلات به صورت ریالی صورت پذیرد.	
یکی از عواملی که همواره موجبات نگرانی صادرکنندگان را فراهم می آورد وجود ریسک های سیاسی و تجاری در روند صادرات آنها می باشد، چرا که تحقق هر یک از این ریسک ها موجب عدم وصول وجه کالا و خدمات صادره از سوی آنها می	کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف ساز و کار اعتبارسنجی تجار افغانی با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران ۴

گردد. عدم وصول به موقع مطالبات از خریداران خارجی در اغلب اوقات صادرکننده را در تنگنای مالی قرار داده و در نتیجه باعث ناتوانی در ایفای تعهدات مالی وی به اعتبار دهندگان داخلی و گاهی اوقات منجر به ورشکستگی کامل می گردد. به منظور تشویق صادرکنندگان به توسعه فعالیت های صادراتی خود و کاهش نگرانی آنها در این زمینه و ارائه پوشش های لازم به آنها در مقابل ریسک های سیاسی و تجاری، دولت ها اقدام به ایجاد شرکت های بیمه اعتبار صادراتی می نمایند. این قبیل شرکت های بیمه عمدتاً وابسته به دولت و متکی به حمایت های مالی آن بوده و اغلب ریسک هایی را پوشش می دهند که معمولاً از سوی شرکت های بیمه تجاری قابل پوشش نیستند. در این راستا و به منظور تامین امنیت مالی صادرکنندگان ایرانی و در نتیجه توسعه موثر صادرات غیر نفتی کشور، صندوق ضمانت صادرات ایران به عنوان یکی از زیرمجموعه های وابسته به دولت با شخصیت مالی و حقوقی مستقل تاسیس گردید. اما در سالیان اخیر به دلیل مشکل زمان بر بودن استفاده از عملیات اعتبار سنجی خریداران افغانستانی کالا و خدمات ایرانی توسط صندوق، عملاً شرکت های کوچک و متوسط نتوانستند از خدمات مذکور استفاده نمایند. لذا شورا مقرر نمود با نگاه ایجاد سازوکار مناسب جهت تسریع در اجرای عملیات اعتبارسنجی شرکت های سرمایه گذار و خریداران افغانستانی کالا و خدمات ایرانی به منظور بهره گیری هرچه بیشتر فعالین از خدمات صندوق با استفاده از امکانات و توانمندی ها و کمک عوامل دست اندرکار از جمله سرکنسولگری های پنجگانه جمهوری اسلامی ایران در افغانستان، اتاق مشترک ایران و افغانستان و با مسئولیت نهایی نمایندگی	
---	--

مستقیم صندوق در افغانستان ۱- نمایندگی صندوق توسعه صادرات در استان خراسان رضوی و کشور افغانستان جهت اعتبار سنجی پیمان ها، تجار افغان و ... و تسریع در فرآیندها تشکیل شود. ۲- موضوع استفاده تجار کوچک و متوسط از صندوق ضمانت در کارگروه مشترکی با سازمان توسعه و تجارت و مدیران صندوق، اتاق مشترک ایران و افغانستان، کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی استان، اداره کل صمت، دبیرخانه شورا و... بررسی و نهایی گردد. ۳- عملکرد دو ساله اخیر صندوق در ارائه خدمات به فعالان اقتصادی بویژه در حوزه افغانستان ظرف مدت دو هفته به دبیرخانه شورا منعکس شود.	
برخی از واحدهای تولیدی زنجیره ارزش مصنوعات آهنی و فولادی ، طی سالهای گذشته به دلیل اینکه صادرات محصولاتشان ذیل کدهای تعرفه ای (HS Code) مرتبط با فولاد ثبت نگردیده است، مشمول محدودیت های صادرکنندگان فولاد نبوده و به همین دلیل می توانستند از مزایای «واردات در مقابل صادرات» بهره مند شوند. این محصولات از فولاد و سایر فلزات رنگین به عنوان مواد اولیه تولید استفاده نموده و با خلق ارزش اقدام به صادرات می نمودند و می توانستند از امکان واردات مواد اولیه، شمش طلا و سایر اقلام مورد نیاز از محل ارز حاصل از صادراتشان برخوردار شوند با این حال، پس از بازگشایی سامانه معاملاتی ارز و طلا و بر اساس آخرین بخشنامه های ابلاغی، صرفاً صادرکنندگان فولاد ملزم به ارائه ارز صادراتی خود در تالار دوم مرکز مبادله شده اند	لزوم تخصیص کد تعرفه گمرکی (HS CODE) متناسب با محصولات تولیدی صادراتی فولادی در سامانه جامع تجارت ۵

و حق استفاده از سایر روش‌های رفع تعهد ارزی، نظیر واردات در مقابل صادرات، از آنان سلب گردیده است. با توجه به مصوبات نوزدهمین نشست کارگروه ارز حاصل از صادرات به شماره ۲۲۱۵۵۱۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۹ از ابتدای فروردین ماه ۱۴۰۳ صادرات کلیه کد تعرفه های زنجیره فولاد (از ابتدا تا انتها) نسبت به عرضه ارز خود در سامانه نیما اقدام و صادرکنندگان موظف به بازگشت ۱۰۰ درصد ارز حاصل از صادرات به سامانه نیما شده‌اند. در اجرای این بخشنامه، تولیدکنندگان مصنوعات آهنی و فولادی که تنها از فولاد و سایر فلزات رنگین به عنوان بخشی از مواد اولیه تولید خود استفاده می نمودند و با خلق ارزش کالایی را صادر می نمودند نیز، در این دسته قرار گرفته‌اند و به تبع آن امکان تأمین نیازهای خود از طریق واردات در مقابل صادرات را از دست داده‌اند. بعلاوه مقرراتی شامل حال آنها شد که اصولاً با نوع فعالیت آن ها متفاوت است. این در حالی است که ماهیت محصولات آنان با محصولات فولادی پایه تفاوت داشته و با توجه به شرایط بازار، انعطاف در تأمین مواد اولیه برای ادامه تولید و صادرات ایشان ضروری است. لذا شورا مقرر نمود: • با توجه به طبقه بندی کالا در سیستم توصیف و کدگذاری کالا در HS قسمت پانزدهم این سامانه در فصل ۷۲ کالاهای چدن، آهن و فولاد به صورت مواد اولیه می باشد که طبق مصوبه برگشت ارز حاصل از صادرات بایستی ارز را بصورت نقدی به سیستم بانکی برگرداند در حالیکه واحدهای تولیدی وجود دارند که از مصنوعات فصل ۷۳ که از مواد اولیه فصل ۷۲ خارج شده است صادرات می کنند مانند پایه های چراغ روشنایی ، ساندویچ پنل و ... که علیرغم اینکه ماده	
---	--

اصلی آن فولاد است ولی محصول بکر نیست و مصنوع است. لذا مصنوعات پایین دستی فولاد و فلزات رنگین در زنجیره فولاد و کد تعریف شده قرار نمی گیرد، لذا مقرر شد، • سازمان توسعه تجارت موضوع ظرف مدت دو هفته مراتب را به وزارت صمت منعکس نمایند تا وزارت صمت براساس نوع فعالیت کد جدیدی در سامانه جامع تجارت تعریف و یا ایجاد نمایند تا اینگونه واحدها از گروه و کدهای فولادی خارج شوند. • امکان ایفای تعهدات ارزی از محل ارز حاصل از صادرات برای ماشین آلات و مواد اولیه برای این گروه ها امکان پذیر شود. • موضوع فوق برای صنایع پایین دستی فولاد و فلزات رنگین عطف به ماسبق شود.	
در گذشته در صورت ایفای حداقل ۶۰ درصدی تعهدات ارزی، ادارات کل صمت استان ها می توانستند با مکاتبه با گمرک، امکان ادامه فعالیت صادرکننده را فراهم آورند و بدین ترتیب از انسداد کارتابل و توقف فعالیت صادراتی جلوگیری می شد. در حال حاضر، با تغییر رویه، این امکان حذف گردیده و کارت بازرگانی صادرکننده به صورت کامل غیرفعال می گردد که موجب اختلال جدی در روند صادرات حتی برای صادرکنندگان خوشنام شده است. حال این موضوع در حالیست که کارت بازرگانی مدرک و سندی است که در تجارت خارجی ایران مورد استفاده و استناد قرار می گیرد و دریافت این کارت برای تجار و بازرگانان اولین اقدامی است که باید برای حضور در عرصه تجارت خارجی برداشته	ضرورت اصلاح نحوه انجام و تایید ثبت سفارش ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی و بازرگاری در تعیین سقف واردات و نوع کالاها ۶

شود.

بر اساس ماده (۳) قانون مقررات صادرات و واردات و ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی این قانون، اتاق ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت در فرایند صدور کارت های بازرگانی، مسئولیت مشترک دارند. با توجه به اهداف کلان سازمان توسعه و تجارت در توسعه صادرات غیرنفتی، کارت بازرگانی به عنوان پل ارتباطی بین تولیدکنندگان داخلی و بازارهای جهانی عمل میکند. این سند نه تنها فرآیندهای گمرکی را تسهیل می کند، بلکه با ایجاد شفافیت در زنجیره تجارت، به کاهش موانع بوروکراتیک و افزایش رقابت پذیری محصولات ایرانی در عرصه بین المللی کمک می نماید.

از این رو مطابق بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت که اعلام نموده است، به منظور کنترل و پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان و جلوگیری از انباشت تعهدات ارزی رفع نشده، در اجرای بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات کلیه کارتهای بازرگانی که بازگشت ارز آنها کمتر از ۶۰ درصد می باشد، به صورت سیستمی توسط سامانه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری پایش شده و پس از اخطار با مهلت یک ماهه، در صورتی که ظرف مدت مذکور میزان رفع تعهد آنها به بیش از ۶۰ درصد نرسیده باشد کارت بازرگانی آنها تعلیق میگردد و به صورت مستمر ادامه دارد و فرایند رفع تعلیق کارت این اشخاص میبایست از طریق ادارات کل صمت استانی صورت پذیرد. بدین صورت که پس از انجام اقدامات لازم جهت بازگشت ارز حاصل از صادرات و رسیدن نرخ بازگشت ارز به بالای ۶۰٪، در صورت مراجعه متقاضی، نرخ بازگشت ارز حاصل از صادرات وی میبایست توسط آن اداره کل در سامانه اعتبارسنجی بررسی و در صورت احراز حصول حداقل ۶۰ درصدی نرخ بازگشت ارز، ضمن اخذ تعهد از متقاضی مبنی بر حفظ حداقل میزان مجاز

بازگشت ارز، نسبت به رفع تعلیق کارت اقدام گردد. بعلاوه رفع تعلیق کارت بازرگانی توسط ادارت کل صمت استانی برای این گونه افراد، الزاما میبایست پس از احراز شرایط صورت پذیرد و هر گونه اقدام به رفع تعلیق کارت بدون احراز شرایط و بااستناد به مصوبات استانی از قبیل ستاد تسهیل تولید استان و یا شورای تامین استان ممنوع می باشد. همچنین مطابق مفاد بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ ارائه مهلت بیشتر جهت بازگشت ارز به این اشخاص صرفاً در صلاحیت کارگروه ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز «ح» بازگشت ارز حاصل از صادرات موضوع آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند می باشد. طبق بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون صادرات واردات مصوب ۱۳۷۳/۰۱/۱۴ هیات وزیران در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می باشد یا بعد از صدور فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد برساند. لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید. صدور این بخشنامه چالش های متعددی در استان ها برای واحدهای صادراتی ایجاد نمود. طبق ابلاغیه صادره توسط مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت، کارت بازرگانی آن دسته از بازرگان هایی که طی سال های گذشته کمتر از ۶۰ درصد ارز حاصل از صادرات خود را برگردانده بودند و کارت بازرگانی آنها تعلیق شده بود، جز برای آن دست از بازرگانان که هیچ ارزی را	
---	--

باز نگردانده‌اند، رفع تعلیق شده است. همچنین برابر با بخشنامه شماره ۳۱۴۱۰۴۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۲۴ مدیرکل مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ضمن اشاره به توافق صورت گرفته با گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی بر جلوگیری از صادرات بازرگانان و تولیدکنندگانی که دارای درصد بازگشت ارز صادراتی زیر ۶۰ درصد بوده و بیشتر از سقف صادرات خود، اقدام به صادرات کرده بودند، ابلاغ و درخواست کرده است که " کارت بازرگانی آن دسته از بازرگانانی که در سال‌های گذشته درصد بازگشت ارز صادراتی زیر ۶۰ درصد داشته و توسط اداره کل صنعت معدن و تجارت استان مربوطه تعلیق شده بود، جز مواردی که بازگشت ارز صفر دارند، رفع تعلیق صورت گیرد. بعلاوه مطابق بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت به منظور کنترل و پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان و جلوگیری از انباشت تعهدات ارزی رفع نشده، و در اجرای بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات کلیه کارتهای بازرگانی که بازگشت ارز آنها کمتر از ۶۰ درصد می باشد، مسدود سازی می شود، و یا طی مراحل که در اختیار مرکز می باشد و بسیار طولانی است پس از انجام اقدامات لازم جهت بازگشت ارز حاصل از صادرات و رسیدن نرخ بازگشت ارز به بالای ۶۰٪، در صورت مراجعه متقاضی، نرخ بازگشت ارز حاصل از صادرات وی میبایست توسط اداره کل صمت در سامانه اعتبارسنجی بررسی و در صورت احراز حصول حداقل ۶۰ درصدی نرخ بازگشت ارز، ضمن اخذ تعهد از متقاضی مبنی بر حفظ حداقل میزان مجاز بازگشت ارز، نسبت به رفع مسدودی صادرات کارت اقدام گردد. براساس بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت	
---	--

برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت رفع تعلیق کارت بازرگانی توسط ادارت کل صمت استانی برای این گونه افراد، الزاماً میبایست پس از احراز شرایط صورت پذیرد. هر گونه اقدام به رفع تعلیق کارت بدون احراز شرایط و با استناد به مصوبات استانی از قبیل ستاد تسهیل تولید استان و یا شورای تامین استان ممنوع می باشد. لذا شورا مقرر نمود، سازمان توسعه تجارت به شرح زیر اقدامات لازم بعمل آورند : • از آنجائیکه واحدهای تولیدی اصولاً سرمایه ثابت و ثبت شده برای نظارت های بعدی دارند، به جای مسدودسازی فرایند صادرات، تضامین دیگری برای رفع تعهدات ارزی جایگزین تعلیق کارت بازرگانی گردد. • با توجه به آنکه فرایند صادرات و بازگشت ارز با پیچیدگی های تامین مالی به کشور روبرو است و در بسیاری موارد مدت زمان زیادی به طول می انجامد و علاوه بر دشواری های فروش، رفع تعهد ارزی برای هر پرفرما متفاوت است لذا ضرورت دارد رفع تعهد بابت هر اظهارنامه با فرصت یکساله در نظر گرفته شود. • جهت تسریع در پاسخگویی به فعالان اقتصادی در استان و از آنجائیکه در روند توسعه تجارت و شرایط موجود در مراودات تجاری بعضاً فرایند بدست آوردن بازارهای بین المللی برای صادرات و حفظ و نگه داشت مشتریان خارجی بسیار طولانی و هزینه ساز است اختیار لازم برای فعال سازی کارت های بازرگانی مسدود شده برای صادرات و سایر تصمیمات مرتبط به ادارات صمت استان ها داده شود.		
--	--	--

• کارت های بازرگانی که در این مقررات تعلیق شده اند امکان واردات جهت رفع تعهد ارزی برای آن ها فراهم گردد.	
عمق ساخت محصولات داخل و حرکت از نقطه وابستگی به خودساختگی بخصوص در محصولات فناورانه و دانش بنیان از جایگاه بسیار بالایی در پازل صنعت و اقتصاد کشور برخوردار است چرا که در بهینه سازی و تنظیم گری تولید ملی و از جمله توسعه صادرات نقش بسزائی ایفا می نماید و منجر به کاهش ارزشبری تولیدات و بهبود تراز تجاری، افزایش سهم فناوری در اقتصاد و درآمد ملی، ارتقاء سطح فناوری و تقویت برند ملی می گردد. اما در عین حال واحدهای تولیدی در این بخش علی رغم دارا بودن پتانسیل صادراتی قابل توجه با چالش های متعددی مواجه هستند و عموماً با افزایش عمق ساخت داخل این چالش ها نیز افزایش می یابند. اگر چه افزایش عمق ساخت داخل منجر به کاهش ارزشبری تولیدات و استفاده بیشتر از اجزا و قطعات داخلی می گردد اما قیمت تمام شده محصولات با افزایش عمق ساخت داخل، افزایش یافته زیرا نرخ تامین مواد اولیه داخلی بگونه ای است که تولید کننده آنها را با ارز آزاد تامین می نماید و این موضوع باعث افزایش قابل توجه قیمت تمام شده و کاهش قدرت رقابت واحدهای تولیدی در بازارهای صادراتی می گردد در این میان سهم کالاهایی همچون فلزات و مواد پلاستیکی و موارد مرتبط با بسته بندی و ... بیش از بقیه موارد است . بعلاوه عموماً در قواعد و ضوابط حاکم بر حوزه صادرات، تفاوت معناداری در حمایت از محصولات فناورانه و برخوردار از عمق ساخت داخل و ارزش افزوده بالا با برخی از محصولات تولیدی فاقد ارزش افزوده صادراتی و فاقد فناوری که عملاً درصد کمی از زنجیره خلق ارزش آن در کشور اتفاق افتاده است و ارزش آور نیستند وجود ندارد و این موضوع تراز ارزی کشور	لزوم حمایت از افزایش عمق ساخت داخل، و رفع چالش ها و موانع توسعه صادرات ۷

را کاهش داده و صادرات پایدار برای کشور ایجاد نمی کند. این مساله فشار بر رفع تعهدات ارزی تولیدکنندگان محصولات دانش بنیان و دارای عمق ساخت داخل بالا با توجه به افزایش تعداد قطعات داخلی در تولید محصول نهایی و تامین مواد اولیه قطعات مذکور با نرخ دلار آزاد صادرات این بخش را با چالش های جدی مواجه می نماید. لذا با عنایت به موارد مطرح شده شورا مقرر نمود در نشست های فی ما بین سازمان توسعه تجارت و نمایندگان استان در مشهد یا تهران مطرح گردد: • جهت توسعه صادرات و افزایش توان رقابتی و حمایت از تولید دانش بنیان و فناور دارای درصد ساخت داخل بالا که بخش قابل توجهی از اجزاء و قطعات مورد نیاز و زنجیره تولید آن در داخل کشور انجام و ارزش افزوده و ارزش آوری بالایی ایجاد می کند، علاوه بر آن موجب توسعه اشتغال و ارتقاء برند ملی و ماندگاری محصولات ایرانی در بازارهای صادراتی می گردد نیاز است سازو کار لازم بگونه ای تدوین گردد که درصد رفع تعهدات ارزی تولیدات مذکور مرتبط با درصد ساخت داخل باشد و متناسب با افزایش درصد ساخت داخل رفع تعهدات ارزی این تولیدات کاهش یابد. • برنامه و سازوکارهای افزایش سهم محصولات دانش بنیان و فناور در سبد صادراتی کشور که موجب افزایش وابستگی بازارهای صادراتی کشورهای هدف به فناوری بومی و در نتیجه ایجاد منافع پایدار و بلندمدت در روابط با این کشورها نیز می شود در قالب دستورالعمل های ویژه برای توسعه صادرات تدوین و اعلام گردد. • در نظر گرفتن مشوق های صادراتی (جایزه صادراتی)	
--	--

متناسب با درصد ساخت داخل و تمرکز بر صادرات محصولات فناورانه و با کیفیت منجر به شکل دهی بازارهای جدید و توسعه پیوندهای راهبردی و توسعه بازارهای صادراتی و صادرات پایدار خواهد گردید. • با توجه به اینکه یکی از سیاست های اصلی وزارت صمت و به استناد "قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی" تعیین شاخص درصد ساخت داخل محصولات تولیدی با رویکرد حمایت از تولیدات داخلی و مدیریت ارزی است، لذا سازوکارها و ضوابط و مقررات حمایتی ویژه معطوف به توسعه صادرات و با رویکرد ایجاد انگیزه لازم جهت افزایش ضریب عمق ساخت داخل ضروری می باشد.	
--	--

موضوعات ملی و فراگیر		
ردیف	عنوان دستور جلسه	تصمیم / تصمیمات
۱	استرداد وجوه دریافتی موضوع اخذ عوارض آب مجازی از صادرات زعفران (تصویب نامه شماره ۱۹۳۱۸۱/ت۶۱۷۲۶ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ هیات محترم وزیران) و لزوم قیمت گذاری زعفران در استان خراسان رضوی و توسعه و تقویت زنجیره ارزش زعفران	شورا مقرر نمود از طریق مرکز پیگیری شود که: کالاهای استراتژیک هراستانی که بیش از ۷۰ درصد تولید کشور را به خود اختصاص می دهد اختیارات کارگروه ماده ۱۶ با تاکید بر ارزش گذاری کالای صادراتی به همان استان مربوطه تفویض شود.

شورا مقرر می نماید تا دبیرخانه شورای مرکز از بانک مرکزی پیگیری نماید : تا اجرایی شدن تبادل ریالی مد نظر بانک مرکزی، با مسئولیت سازمان توسعه و تجارت توسط بانک مرکزی در قالب سازو کاری که فی مابین سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد گردید رفع تعهدات ارزی منتفی و مبادلات به صورت ریالی صورت پذیرد.	ضرورت صادرات ریالی به کشور افغانستان	۲
یکی از عواملی که همواره موجبات نگرانی صادرکنندگان را فراهم می آورد، وجود ریسک های سیاسی و تجاری در روند صادرات آنها می باشد، چرا که تحقق هر یک از این ریسک ها موجب عدم وصول وجه کالا و خدمات صادره از سوی آنها می گردد. عدم وصول به موقع مطالبات از خریداران خارجی در اغلب اوقات صادرکننده را در تنگنای مالی قرار داده و در نتیجه باعث ناتوانی در ایفای تعهدات مالی وی به اعتبار دهندگان داخلی و گاهی اوقات منجر به ورشکستگی کامل می گردد. به منظور تشویق صادرکنندگان به توسعه فعالیت های صادراتی خود و کاهش نگرانی آنها در این زمینه و ارائه پوشش های لازم به آنها در مقابل ریسک های سیاسی و تجاری، دولت ها اقدام به ایجاد شرکت های بیمه اعتبار صادراتی می نمایند. این قبیل شرکت های بیمه عمدتاً وابسته به دولت و متکی به حمایت های مالی آن بوده و اغلب ریسک هایی را پوشش می دهند که معمولاً از سوی شرکت های بیمه تجاری قابل پوشش نیستند. در این راستا و به منظور تامین امنیت مالی صادرکنندگان ایرانی و در نتیجه توسعه موثر صادرات غیر نفتی کشور، صندوق ضمانت صادرات ایران به عنوان یکی از زیرمجموعه های وابسته به دولت با شخصیت مالی و حقوقی مستقل تاسیس گردید. اما در سالیان اخیر به دلیل مشکل زمان بر بودن استفاده از عملیات اعتبار سنجی خریداران افغانستانی کالا و خدمات	کاهش ریسک صادرات از طریق تعریف ساز و کار اعتبارسنجی تجار افغانی با همکاری صندوق ضمانت صادرات ایران	۳

ایرانی توسط صندوق، عملا شرکت های کوچک و متوسط نتوانستند از خدمات مذکور استفاده نمایند. لذا شورا پیشنهاد نمود با نگاه ملی • ایجاد سازوکار مناسب جهت تسریع در اجرای عملیات اعتبارسنجی شرکت های سرمایه گذار و خریداران افغانستانی کالا و خدمات ایرانی به منظور بهره گیری هرچه بیشتر فعالین از خدمات صندوق با استفاده از امکانات و توانمندی ها و کمک عوامل دست اندرکار از جمله سرکنسولگری های جمهوری اسلامی ایران در کشورهای هدف، اتاق های مشترک و با مسئولیت نهایی نمایندگی مستقیم صندوق در آن کشور صورت پذیرد • نمایندگی صندوق توسعه صادرات در استان های با حجم صادرات بالا و کشورهای همسایه با مرزاده زیاد جهت اعتبار سنجی پیمان ها، تجار و ... و تسریع در فرآیندهای لازم ایجاد گردد. • در خصوص صندوق ضمانت صادرات برای استان ها و صادرات با کشورهای همسایه سهم مشخصی به استان ها برای صادرات کوچک و متوسط داده شود. • صندوق ضمانت صادرات گزارشی از عملکرد خود نسبت به آمار بهره مندی و سرمایه گذاری را به ارائه نماید.	
شورا به مرکز پیشنهاد نمود: • با توجه به طبقه بندی کالا در سیستم توصیف و کدگذاری کالا در HS قسمت پانزدهم این سامانه در فصل ۷۲ کالاهای چدن، آهن و فولاد به صورت مواد	لزوم تخصیص کد تعرفه گمرکی (HS CODE) متناسب با محصولات تولیدی صادراتی فولادی در سامانه جامع تجارت ۴

اولیه می باشد که طبق مصوبه برگشت ارز حاصل از صادرات بایستی ارز را بصورت نقدی به سیستم بانکی برگرداند در حالیکه واحدهای تولیدی وجود دارند که از مصنوعات فصل ۷۳ که از مواد اولیه فصل ۷۲ خارج شده است، صادرات می کنند مانند پایه های چراغ روشنایی ، ساندویچ پنل و ... که علیرغم اینکه ماده اصلی آن فولاد است ولی محصول بکر نیست و مصنوع است لذا مصنوعات پایین دستی فولاد و فلزات رنگین در زنجیره فولاد و کد تعریف شده قرار نمی گیرد و وزارت صمت مکلف است براساس نوع فعالیت کد جدیدی تعریف و یا ایجاد نماید. • امکان ایفای تعهدات ارزی از محل ارز حاصل از صادرات برای ماشین آلات و مواد اولیه برای این گروه امکان پذیر شود. • موضوع فوق برای صنایع پایین دستی فولاد و فلزات رنگین عطف به ماسبق شود.	
در گذشته در صورت ایفای حداقل ۶۰ درصدی تعهدات ارزی، سازمان صمت استان ها می توانستند با مکاتبه با گمرک، امکان ادامه فعالیت صادرکننده را فراهم آورند و بدین ترتیب از انسداد کار تابل و توقف فعالیت صادراتی جلوگیری می شد. در حال حاضر، با تغییر رویه، این امکان حذف گردیده و کارت بازرگانی صادرکننده به صورت کامل غیرفعال می گردد که موجب اختلال جدی در روند صادرات حتی برای صادرکنندگان خوشنام شده است. حال این موضوع در حالیست که کارت بازرگانی مدرک و سندی است که در تجارت خارجی ایران مورد استفاده و استناد قرار می گیرد و دریافت این کارت برای تجار و بازرگانان اولین اقدامی	ضرورت اصلاح نحوه انجام و تایید ثبت سفارش ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی و بازرگانی در تعیین سقف واردات و نوع کالاها ۵

است که باید برای حضور در عرصه تجارت خارجی برداشته شود. بر اساس ماده (۳) قانون مقررات صادرات و واردات و ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی این قانون، اتاق ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت در فرایند صدور کارت های بازرگانی، مسئولیت مشترک دارند. با توجه به اهداف کلان سازمان توسعه و تجارت در توسعه صادرات غیرنفتی، کارت بازرگانی به عنوان پل ارتباطی بین تولیدکنندگان داخلی و بازارهای جهانی عمل میکند. این سند نه تنها فرآیندهای گمرکی را تسهیل می کند، بلکه با ایجاد شفافیت در زنجیره تجارت، به کاهش موانع بوروکراتیک و افزایش رقابت پذیری محصولات ایرانی در عرصه بین المللی کمک می نماید. از این رو مطابق بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت که اعلام نموده است، به منظور کنترل و پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان و جلوگیری از انباشت تعهدات ارزی رفع نشده، در اجرای بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات کلیه کارتهای بازرگانی که بازگشت ارز آنها کمتر از ۶۰ درصد می باشد، به صورت سیستمی توسط سامانه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری پایش شده و پس از اخطار با مهلت یک ماهه، در صورتی که ظرف مدت مذکور میزان رفع تعهد آنها به بیش از ۶۰ درصد نرسیده باشد کارت بازرگانی آنها تعلیق میگردد و به صورت مستمر ادامه دارد و فرایند رفع تعلیق کارت این اشخاص میبایست از طریق ادارات کل صمت استانی صورت پذیرد. بدین صورت که پس از انجام اقدامات لازم جهت بازگشت ارز حاصل از صادرات و رسیدن نرخ بازگشت ارز به بالای ۶۰٪، در صورت مراجعه متقاضی، نرخ بازگشت ارز حاصل از صادرات وی میبایست توسط آن اداره کل در سامانه اعتبارسنجی بررسی و در صورت احراز حصول حداقل ۶۰ درصدی نرخ بازگشت ارز،	
--	--

ضمن اخذ تعهد از متقاضی مبنی بر حفظ حداقل میزان مجاز بازگشت ارز، نسبت به رفع تعلیق کارت اقدام گردد. بعلاوه رفع تعلیق کارت بازرگانی توسط ادارت کل صمت استانی برای این گونه افراد، الزاما میبایست پس از احراز شرایط صورت پذیرد و هر گونه اقدام به رفع تعلیق کارت بدون احراز شرایط و بااستناد به مصوبات استانی از قبیل ستاد تسهیل تولید استان و یا شورای تامین استان ممنوع می باشد. همچنین مطابق مفاد بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ ارائه مهلت بیشتر جهت بازگشت ارز به این اشخاص صرفاً در صلاحیت کارگروه ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز «ح» بازگشت ارز حاصل از صادرات موضوع آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند می باشد. طبق بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون صادرات واردات مصوب ۱۳۷۳/۰۱/۱۴ هیات وزیران در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می باشد یا بعد از صدور فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد برساند. لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید. صدور این بخشنامه چالش های متعددی در استان ها برای واحدهای صادراتی ایجاد نمود. طبق ابلاغیه صادره توسط مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت، کارت بازرگانی آن دسته از بازرگان هایی که طی سال های گذشته کمتر از ۶۰ درصد ارز حاصل از صادرات خود را برگردانده بودند و کارت بازرگانی آنها تعلیق شده بود، جز برای آن دست از بازرگانان که هیچ ارزی را	
---	--

باز نگردانده‌اند، رفع تعلیق شده است. برابر با بخشنامه شماره ۳۱۴۱۰۴۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۲۴ مدیرکل مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ضمن اشاره به توافق صورت گرفته با گمرک جمهوری اسلامی ایران مبنی بر جلوگیری از صادرات بازرگانان و تولیدکنندگانی که دارای درصد بازگشت ارز صادراتی زیر ۶۰ درصد بوده و بیشتر از سقف صادرات خود، اقدام به صادرات کرده بودند، ابلاغ و درخواست کرده است که " کارت بازرگانی آن دسته از بازرگانانی که در سال‌های گذشته درصد بازگشت ارز صادراتی زیر ۶۰ درصد داشته و توسط اداره کل صنعت معدن و تجارت استان مربوطه تعلیق شده بود، جز مواردی که بازگشت ارز صفر دارند، رفع تعلیق صورت گیرد. مطابق بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت به منظور کنترل و پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان و جلوگیری از انباشت تعهدات ارزی رفع نشده، و در اجرای بند ۶ ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات کلیه کارتهای بازرگانی که بازگشت ارز آنها کمتر از ۶۰ درصد می باشد، مسدود سازی می شود، و یا طی مراحل که در اختیار مرکز می باشد و بسیار طولانی است پس از انجام اقدامات لازم جهت بازگشت ارز حاصل از صادرات و رسیدن نرخ بازگشت ارز به بالای ۶۰٪، در صورت مراجعه متقاضی، نرخ بازگشت ارز حاصل از صادرات وی میبایست توسط اداره کل صمت در سامانه اعتبارسنجی بررسی و در صورت احراز حصول حداقل ۶۰ درصدی نرخ بازگشت ارز، ضمن اخذ تعهد از متقاضی مبنی بر حفظ حداقل میزان مجاز بازگشت ارز، نسبت به رفع مسدودی صادرات کارت اقدام گردد. براساس بخشنامه شماره ۹۲۳۰۴۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ معاونت	
---	--

برنامه ریزی و مقررات سازمان توسعه و تجارت رفع تعلیق کارت بازرگانی توسط ادارت کل صمت استانی برای این گونه افراد، الزاما میبایست پس از احراز شرایط صورت پذیرد. هر گونه اقدام به رفع تعلیق کارت بدون احراز شرایط و با استناد به مصوبات استانی از قبیل ستاد تسهیل تولید استان و یا شورای تامین استان ممنوع می باشد. لذا شورا پیشنهاد نمود دبیرخانه شورای مرکز پیگیری نماید : • از آنجائیکه واحدهای تولیدی اصولاً سرمایه ثابت و ثبت شده برای نظارت های بعدی دارند، به جای مسدودسازی فرایند صادرات، تضامین دیگری برای رفع تعهدات ارزی جایگزین تعلیق کارت بازرگانی گردد. • با توجه به آنکه فرایند صادرات و بازگشت ارز با پیچیدگی های تامین مالی به کشور روبرو است و در بسیاری موارد مدت زمان زیادی به طول می انجامد و علاوه بر دشواری های فروش، رفع تعهد ارزی برای هر پرفرما متفاوت است لذا ضرورت دارد رفع تعهد بابت هر اظهارنامه با فرصت یکساله در نظر گرفته شود. • جهت تسریع در پاسخگویی به فعالان اقتصادی در استان و از آنجائیکه در روند توسعه تجارت و شرایط موجود در مراودات تجاری بعضاً فرایند بدست آوردن بازارهای بین المللی برای صادرات و حفظ و نگه داشت مشتریان خارجی بسیار طولانی و هزینه ساز است اختیار لازم برای فعال سازی کارت های بازرگانی مسدود شده برای صادرات و سایر تصمیمات مرتبط به ادارات صمت استان ها داده شود.	
--	--